

E-temenanki. Biblijna wieża Babel czy sumeryjska świątynia?

17 maja 2017

Czy wieża Babel istniała naprawdę? Co leżało u podstawy biblijnej opowieści?

Jedyne znane ikonograficzne przedstawienie „wieży Babel”, nakreślone na glinianej tabliczce, odkryte zostało stulecie temu. Przez długi czas stanowiło ono część prywatnej kolekcji norweskiego biznesmena, Martina Schøyena. Kilka lat temu zostało jednak udostępniona specjalistom. W 2011 r. na łamach pracy „Cuneiform Royal Inscriptions and Related Texts in the Schøyen Collection” przedstawiono je razem z innymi, niepublikowanymi dotąd dokumentami klinowymi.

Tabliczka datowana jest na VI w. p.n.e. Studiowaniem zawartej w niej treści zajął się dr. Andrew George, ekspert od starożytnej Babilonii i martwych języków, pracownik Uniwersytetu Londyńskiego.

Zdaniem dr George’a, biblijna opowieść o wieży Babel mogła mieć rzeczywistą podstawę. Na tabliczce przedstawiono bowiem wieżę, złożoną z siedmiu stopni. To charakterystyczny w mezopotamskiej architekturze sakralnej ziggurat. Napis obok głosi: „Etemenaki, Ziggurat Babel”. Obok przedstawiono postać Nabuchodonozora II, władcy Babilonii, panującego w latach 605-562 p.n.e.

uż wcześniej badacze łączyli E-temenanki (co w sumeryjskim języku oznacza mniej więcej „dom nieba i podziemi”) z biblijną wieżą Babel. Pierwotnie jednak ziggurat powstał najprawdopodobniej ku czci boga Marduka. Znajdujący się w niewoli babilońskiej Izraelici mogli brać udział w jej budowie. W tekście wspomnianej już glinianej tabliczki

Nabuchodonozor II chwali się, do prac nad świątynią otrzymał ludzi od władców całego świata. Stąd negatywna symbolika wieży Babel jako symbolu pychy i sprzeciwu wobec Boga.

Pozostałości zigguratu (który popadł w ruinę w czasach perskich) przez stulecia służył mieszkańcom pobliskiego Bagdadu jako źródło budulca. Fundamenty E-temenanki odkrył i zidentyfikował na początku XX w. niemiecki archeolog, Robert Koldewey. Z kolei ujawniona kilka lat temu gliniana tabliczka, stanowiąca pierwsze zachowane przedstawienie E-temenanki, utwierdza teorię iż ta babilońska świątynia Marduka mogła z czasem stać się podstawą do biblijnej opowieści o wieży Babel.

Nie zmienia to faktu, że E-temenanki nie była dosłownie wieżą Babel. Ta bowiem według „Księgi rodzaju” (Ks. Rodz. 11,1-9) powstać miała dużo wcześniej – niedługo po potopie – z inicjatywy Nimroda (prawnuka Noego).

Mimo iż informacje o E-temenanki i powiązaniu z wieżą Babel nie są nowe, w mediach internetowych od początku maja zaobserwować można wzmożoną liczbę publikacji na ten temat. Wiązać się to może ze zwiastunem programu „Secrets”, poświęconemu właśnie tajemnicom wieży Babel. Wkrótce po nim zagraniczne i polskie media podjęły temat, pisząc o glinianej tabliczce i badaniach nad E-temenanki jako o nowości. Tego typu „wskrzeszenia” newsów to dzisiaj rzecz powszechna. O ile w przypadku omawianej historii do czynienia mamy z informacjami prawdziwymi, to problem stanowią powielane często wiadomości fałszywe.

Autorstwo: Antoni Olbrychski

Źródło: Histmag.org

Licencja: [CC BY-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)